

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 lipca 2019 r.

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Andrzej Marek

Protokolant: star. sekr. sądowy Magdalena Teteruk

po rozpoznaniu w dniu 5 lipca 2019 r. w Legnicy

sprawy z powództwa R. S.

przeciwko (...) S.A. Oddział Zakłady (...) w P.

o zapłatę

I. zasądza od strony pozwanej (...) S.A. Oddział Zakłady (...) w P. na rzecz powoda R. S. następujące kwoty:

- a) **170.000 zł (sto siedemdziesiąt tysięcy 00/100 złotych) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 15 września 2015 r. do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia,**
- b) **760,00 zł (siedemset sześćdziesiąt złotych 00/100) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 15 września 2015 r. do dnia zapłaty tytułem zwrotu kosztów leczenia,**
- c) **16.014,00 zł (szesnaście tysięcy czternaście złotych 00/100) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 27 czerwca 2016 r. do dnia zapłaty tytułem skapitalizowanej renty wyrównawczej za okres od kwietnia do grudnia 2015 r,**
- d) **po 1. 857,00 zł (jeden tysiąc osiemset pięćdziesiąt siedem złotych 00/100) miesięcznie od stycznia 2016 r. do grudnia 2016 r. płatne do 10 dnia każdego kolejnego miesiąca wraz ustawowymi odsetkami za opóźnienie w płatności,**
- e) **po 1. 998,00 zł (jeden tysiąc dziewięćset dziewięćdziesiąt osiem złotych 00/100) zł miesięcznie od stycznia 2017 r. do grudnia 2017 r. płatne do 10 dnia każdego kolejnego miesiąca wraz ustawowymi odsetkami za opóźnienie w płatności,**
- f) **po 2.310,00 zł (dwa tysiące trzysta dziesięć 00/100 złotych) miesięcznie od stycznia 2018 r. do grudnia 2018 r. płatne do 10 dnia każdego kolejnego miesiąca wraz ustawowymi odsetkami za opóźnienie w płatności,**
- g) **po 1. 977,00 zł (jeden tysiąc dziewięćset siedemdziesiąt siedem złotych 00/100) miesięcznie poczynając od stycznia 2019 r. płatne do 10 dnia każdego kolejnego miesiąca wraz ustawowymi odsetkami za opóźnienie w płatności,**

II. w pozostałym zakresie powództwo oddala,

III. zasądza od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 5.488,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu,

IV nakazuje stronie pozwanej, aby uiściła na rzecz Skarbu Państwa (Sąd okręgowy w Legnicy) kwotę 8.274,00 zł tytułem nieuiszczonych w sprawie kosztów sądowych zaliczając te koszty w pozostałym zakresie na rachunek Skarbu Państwa.

SSO Andrzej Marek

Sygn. akt V P 1/16

UZASADNIENIE

I. Żądania i stanowiska stron:

Powód R. S. wniósł o zasądzenie od strony pozwanej (...) S.A. Oddział Zakłady (...) następujących kwot:

- 301.698,97 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 15 września 2015 r. do dnia zapłaty, na którą składało się zadośćuczynienie w kwocie 300.000 zł oraz odszkodowanie za koszty leczenia w wysokości 1689, 97 zł.,
- 44.656,40 zł tytułem skapitalizowanej renty wyrównawczej wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia następującego po dacie doręczenia pozwu stronie pozwanej,
- po 5.093,88 zł miesięcznie tytułem bieżącej renty wyrównawczej poczynając od stycznia 2016 r. i na przyszłość, płatnej od 10-go dnia miesiąca za dany miesiąc z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia w płatności którejkolwiek z rat.

Powód wniósł także o zasądzenie od strony pozwanej kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu pozwu, wskazał, że u strony pozwanej powód zatrudniony był na czas nieokreślony na stanowisku operatora maszyn górniczych pod ziemią. 8 października 2014 r. uległ wypadkowi przy pracy, w wyniku którego doznał znacznych wielonarządowych obrażeń i konieczna była jego hospitalizacja a następnie długotrwała rehabilitacja. Wypadek spowodował u niego 50 % stały uszczerbek na zdrowiu oraz całkowitą niezdolność do pracy. Życie powoda uległa bezpowrotnej zmianie. W wyniku wypadku i doznanych obrażeń powód musiał zrezygnować z dotychczas podejmowanych form aktywności fizycznej. Spowodowało to znaczny dyskomfort psychiczny. Negatywne odczucia potęgowały dodatkowo bezsenność i problemy na tle psychicznym, w tym poczucie nieprzydatności społecznej i zawodowej. Powód wskutek leczenia poniósł także udokumentowane koszty leczenia. Jednocześnie na skutek wypadku poziom życia powoda uległ obniżeniu, gdyż przyznana mu renta nie rekompensowała w pełni utraconego przez niego zarobku.

Strona pozwana w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na rzecz strony pozwanej kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu zarzuciła, że powód niezasadnie zaliczył wszystkie opisanego przez powoda obrażenia i przebyte w ostatnim okresie leczenie jako skutki wypadku. Wskazała na przyczynienie się powoda w 20 % do powstania zdarzenia oraz jego następstw. Ponadto w ocenie strony pozwanej żądania powoda dotyczące renty wyrównawczej nie ma jakiegokolwiek uzasadnienia w faktycznych jak i hipotetycznych wielkościach jego wynagrodzenia. Zdaniem strony pozwanej jego stan materialny nie uległ znacznej zmianie, a żądane zadośćuczynienie jest wygórowane i prowadziłyby do nieuzasadnionego wzbogacenia. Strona pozwana wskazała również na fakt, że odsetki powinny być liczone od dnia wniesienia pozwu a nie od wezwania do zapłaty.

II. Ustalone fakty:

Powód R. S. był zatrudniony u strony pozwanej (...) S.A. Oddział Zakłady (...) od 13 lipca 2004 r. - najpierw na stanowisku operatora samojezdnych maszyn górniczych pod ziemią, a od 15 marca 2011 r. na stanowisku górnika operatora samojezdnych maszyn górniczych przodkowych pod ziemią.

W dniu 8 października 2014 r. powód pracował na zmianie I (...) rozpoczynającej się o godzinie 6.00. Po zjechaniu pod ziemię, pojechał wozem transportowym w rejon komory, gdzie dokonywano podziału załogi oddziału (...). Szttygar zmianowy oddziału (...) przydzielił mu maszynę S. nr (...).

Nadszttygar górniczy polecił powodowi drogą telefoniczną zdemontowanie stojaka hydraulicznego podporowego w wyrobisku (...) i zabudowanie go w wyrobisku (...)gdzie stwierdzono zaburzenia skał stropowych.

Powód pod nadzorem sztygara zmianowego przystąpił do realizacji polecenia otrzymanego od nadszttygara górniczego. Demontaż stojaka w chodniku (...) oraz zabudowę tego stojaka w chodniku (...) powód wykonywał przy użyciu Samojezdnego Wozu Obsługi Indywidualnych Stojaków Hydraulicznych. Uznając strop za prawidłowo oberwany i zabudowany, powód wjechał do wyrobiska, ustawił maszynę na rozporach i za pomocą chwytaka umieszczonego na wysięgniku postawił i rozparł stojak. Następnie powód wyszedł z maszyny aby odpiąć przewody olejowe i sprawdzić prawidłowość zabudowy stojaka. W tym momencie nastąpiło odspojenie ze stropu bryły skalnej, która opadając uderzyła powoda w głowę, lewy bark i obojczyk. W wyniku uderzenia powód upadł na spąg wyrobiska i stracił przytomność. Wkrótce po tym na miejsce zdarzenia przybył sztygar oddziału, który udzielił powodowi pomocy przedlekarskiej oraz zgłosił zdarzenie Dyspozytorowi Ruchu i zorganizował jego transport na powierzchnię do punktu pomocy medycznej.

Przyczynami wypadku, którego doznał powód były:

- a) uderzenie poszkodowanego w głowę, lewy bark i obojczyk bryłą skalną, która odspoiła się od stropu wyrobiska (...),
- b) niewłaściwa organizacja pracy przez sztygara zmianowego, polegająca na wyznaczeniu tylko jednego pracownika (powoda) do zabudowy w wyrobisku (...) hydraulicznej obudowy podporowej jednostojakowej, co jest sprzeczne z postanowieniami Instrukcji NR (...)z kwietnia 2008 r.,
- c) wykonywanie przez powoda prac wyrobisku (...) niezgodnie z postanowieniami Instrukcji NR (...) z kwietnia 2008 r., tj. w składzie jednoosobowym, zamiast minimum dwuosobowym,
- d) niedokonanie przez powoda szczegółowej kontroli stropu po zabudowaniu stojaka hydraulicznego - przed przystąpieniem do demontażu przewodów ciśnieniowych.

Powód podejmując się (wbrew postanowieniom instrukcji) pracy zleconej przez sztygara zmianowego w składzie jednoosobowym, świadomie naraził się na niebezpieczeństwo utraty życia lub zdrowia. Powód zdawał sobie sprawę, że pracując w pojedynkę przy zabudowie stojaka hydraulicznego, nie jest w stanie monitorować w pełni zagrożeń występujących przy wykonywaniu tego zadania. Ww. przyczyny wypadku wystąpiły łącznie. Wydanie przez sztygara zmianowego polecenia służbowego niezgodnie z instrukcją (...) stanowiło zagrożenie dla życia lub zdrowia powoda. Przydzielenie do wykonania zadania dodatkowej osoby (zgodnie z instrukcją nr (...)) istotnie zmniejszyłoby ryzyko jego wystąpienia. Zachowanie powoda zarówno w momencie wypadku jak bezpośrednio przed jego wystąpieniem naruszało przepisy bhp.

Dowód:

- sporządzona w dniu 1 marca 2017 r. opinia biegłego sądowego z zakresu BHP w górnictwie (k.283-300).

W wyniku wypadku przy pracy z 8 października 2014 r. powód (w zakresie neurologiczno – ortopedycznym) doznał następujących obrażeń: złamania trzonu kręgu piersiowego Th8, złamania końca barkowego obojczyka lewego bez przemieszczenia, urazu głowy ze wstrząśnieniem mózgu, skręcenia kręgosłupa szyjnego, rany barku lewego, Bezpośrednio po wypadku powód był leczony w Oddziale Chirurgii Urazowo-Ortopedycznej w L., gdzie podano

rozpoznanie zmian urazowych układu ruchu i głowy, zastosowano leczenie zachowawcze - unieruchomienie gorsetem (...) (3 miesiąc) oraz kołnierzem ortopedycznym (3 tygodnie). Pobyt w szpitalu trwał około tygodnia. W dniu 22 stycznia 2015 r. powód został przyjęty do Oddziału Kardiologicznego (...) Ośrodka (...) w L. (pobyt: 22 stycznia 2015 r. - 30 stycznia 2015 r.) z powodu spadku wydolności fizycznej, która pojawiła się w 2-3 tygodnie po urazie wskutek wypadku. Rozpoznano pourazowe uszkodzenie zastawki mitralnej serca i skierowano pacjenta do leczenia kardiologicznego w(...)Szpitalu (...) we W.. Pobyt w tym ośrodku w dniach 11 marca 2015 r. - 13 marca 2015 r. - Oddział Kardiologii oraz 25 marca 2015 r. - 3 kwietnia 2015 r. - Oddział Kardiologiczny. Potwierdzono urazowe uszkodzenia zastawki, dokonano wszczepienia biologicznej zastawki (...) nr(...) przez torakotomię prawostronną oraz przez sternotomię pośrodkową. Z uwagi na blok przedsionkowo-komorowy III st. w dniu 2 kwietnia 2015 r. wszczepiono rozrusznik serca. Następnie pobyt w Oddziale Rehabilitacji Kardiologicznej w K.: 5 czerwca 2015 - 26 czerwca 2015 r. Stale leczenie ambulatoryjne kardiologiczne. W okresie późniejszym leczony kardiologicznie i kardiologicznie z powodu niedrożności żyły podobojczykowej lewej - Oddział Kardiologiczny w L. 15 kwietnia 2016 – 20 kwietnia 2016 r. oraz Oddział Kardiologiczny w Z.: 31 sierpnia 2016 r.- 10 września 2016 r. - leczenie farmakologiczne i chirurgiczne- stentowanie i poszerzanie żyły, wymiana rozrusznika. Leczony też ambulatoryjnie przez psychiatrę i psychologa z powodu zaburzeń nerwicowo-lękowych. Od lipca 2015 r. powód leczony urologicznie z powodu zwężenia cewki moczowej, prawdopodobnie po cewnikowaniu pęcherza moczowego (co stosuje się u pacjentów leczonych operacyjnie kardiologicznie). Objawy dysuryczne utrzymują się i obecnie planowane jest dalsze leczenie.

Leczenie powoda było długotrwałe, wiązało się z dolegliwościami bólowymi. Zarówno doznane obrażenia, jak i ich leczenie (rehabilitacja) było bolesne, na co wskazuje także rodzaj i dość duże dawki leków p/bólowych stosowanych w tym okresie u powoda.

Z punktu widzenia neurologiczno-ortopedyczno-internistycznego aktualny uszczerbek na zdrowiu powoda wynosi ogółem 10 %. W procesie leczenia urazów zasadny był zakup ApoPatramu, Tramaparu, Nimesilu, Apo-Napro. Łączy koszt tych leków to kwota 41,90 zł.

Dowód:

- opinia zespołu biegłych sądowych internisty - gastrologa, neurologa, ortopedy (k.324-328).

Z punktu widzenia kardiologicznego u powoda rozpoznano stan po wszczepieniu sztucznej zastawki biologicznej mitralnej (marzec 2015), pourazowe uszkodzenie zastawki mitralnej z dużą jej niedomykalnością, stan po wszczepieniu kardiostymulatora (...) z powodu pooperacyjnego bloku przedsionkowo - komorowego III stopnia, przewlekłą niewydolność serca II/ III st. NYHA, napadowe migotanie przedsionków, nadciśnienie tętnicze, stan po leczeniu operacyjnym i stentowaniu żyły podobojczykowej lewej z powodu niedrożności i wymianie całkowitej układu stymulującego serce DDR (1 września 2016).

Uszkodzenie zastawki mitralnej miało bezpośredni związek z wypadkiem z 8 października 2014 r. O tym, że doszło do urazu na wysokości klatki piersiowej świadczy fakt, że został złamany trzon kręgu Th8 odcinka piersiowego. Zgłaszane przez powoda „trudności z oddychaniem” były początkowo związane z urazem kręgosłupa, w związku z czym nie przeprowadzono we wczesnym okresie diagnostyki kardiologicznej. Jednakże nasilenie się dolegliwości, postępujący spadek tolerancji wysiłku świadczył o postępującej niewydolności serca - początkowo określanej na poziomie I/II kl. NYHA w lutym 2015r., natomiast w marcu nasilenie dolegliwości odpowiadało już III klasie NYHA. Tak szybko pogłębiająca się niewydolność serca przy dobrej funkcji skurczowej lewej komory (określonej jako EF 65% w trakcie pobytu w Klinice Kardiologii (...) we W.) świadczy o braku czasu na dostosowanie się serca do warunków hemodynamicznych związanych z pojawieniem się w krótkim okresie dużej niedomykalności zastawki mitralnej. W kontrolnym badaniu echokardiograficznym, wykonanym w trakcie pobytu w Szpitalu Rehabilitacyjnym po leczeniu kardiologicznym funkcję skurczową lewej komory określono na 45%.

Leczenie kardiologiczne było postępowaniem z wyboru, jednakże doszło do powikłania okołoperacyjnego, jakim jest trwały blok przedsionkowo-komorowy III stopnia, wymagający implantowania kardiostymulatora na

stałe. Wszczepienie sztucznej zastawki mitralnej biologicznej i kardiostymulatora spowodowały trwale upośledzenie sprawności ustroju – powód utracił zdolność pracy pod ziemią, jak również wykonywania każdej ciężkiej pracy fizycznej lub pracy w polu elektromagnetycznym. Zgłasza objawy niewydolności serca w III klasie NYHA, przy obniżonej funkcji skurczowej lewej komory III st. NYHA (w 2015 r.- po zabiegu kardiochirurgicznym). Ponadto powód narażony jest na kolejne powikłania zakrzepowe w związku z obecnością układu stymulującego serca, a także możliwość wystąpienia bakteryjnego zapalenia wsierdza. Rokowanie na przyszłość jest niepewne, wymagane jest przewlekłe leczenie przeciwzakrzepowe

(z uwagi na zakrzepicę). Uszczerbek na zdrowiu powoda związany ze schorzeniami kardiologicznymi powstałymi wskutek wypadku wynosi 40 %. Zabiegi i badania kardiochirurgiczne były dla powoda uciążliwe. Poniesione przez powoda wydatki na leczenie kardiologiczne związane były z zakupem leków: Betaloc 25 mg, Toramide 5 mg, Acencumarol 4 mg, Polfenon 150 mg i wyniosły 428, 77 zł.

Dowód:

- opinia podstawowa biegłego kardiologa (k. 357-358v) i opinie uzupełniające: z 25 kwietnia 2018 r. (k.386), z 8 czerwca 2018 r. (k.404), oraz z 10 marca 2019 r. (k.528),

W zakresie zdrowia psychicznego u powoda rozpoznano powypadkowe zaburzenia osobowości i depresyjne spowodowane uszkodzeniem centralnego układu nerwowego o umiarkowanym stopniu nasilenia, które zostało spowodowane wypadkiem w pracy pod ziemią. Objawia się to obniżonym nastrojem oraz podwyższeniem poziomu lęku. Zaburzenia te skutkują obniżeniem motywacji do działania i wpływają demotywująco powodując wzrost tendencji do wycofywania się z różnych aktywności, zwłaszcza takich, z którymi powód przewiduje, że sobie nie poradzi oraz prowadzą do obniżenia progu tolerancji na stres i frustrację oraz chwiejność emocjonalną z tendencją do wygórowanych reakcji emocjonalnych z impulsywnymi włączniami. Prognozy co do ustąpienia powyższych zaburzeń są niepewne, w związku z ich tłem organicznym. Powód wymaga dalszej terapii psychiatrycznej i psychologicznej. Aktualny, procentowy uszczerbek na zdrowiu psychicznym powoda powstały na skutek tego wypadku wynosi 20 %.

W procesie leczenia urazów zasadny był zakup validolu, rudotelu, sedamu, nasenu za łączną kwotę 338,92 zł.

Dowód:

- opinia główna zespołu biegłych psychiatry i psychologa (k.421-425) oraz opinia uzupełniająca z 6 października 2018 r. (k.472).

Z punktu widzenia schorzeń urologicznych związanych z wypadkiem u powoda występuje nawrotowe jatrogenne zwężenie cewki moczowej w odcinku przednim, znaczne zaleganie moczu w pęcherzu moczowym wymagające samocewnikowania, stan po nacięciu wewnętrznym cewki moczowej (x2) i po kalibracji cewki moczowej. Zwężenie cewki moczowej jest następstwem, powikłaniem prowadzonego u powoda rozległego i wielokierunkowego leczenia kardiochirurgicznego. Jatrogenne zwężenie cewki moczowej u pacjentów kardiochirurgicznych powstaje w następstwie występującego w trakcie operacji niedokrwienia obwodowego i wtórnego bliznowacenia cewki moczowej. Takie powikłanie szczególnie często występuje u pacjentów operowanych w krążeniu pozaustrojowym, tym niemniej każda operacja otwarta serca może skutkować wtórnym zwężeniem cewki moczowej. Ponadto, biorąc pod uwagę pierwotną, związaną z niedokrwieniem tkanek etiologią schorzenia zwykle są to zwężenie długodcinkowe, trudne w leczeniu i związane z dużym ryzykiem nawrotowości Istnieje ścisły aczkolwiek nie bezpośredni związek przyczynowo-skutkowy pomiędzy urazem doznany przez powoda w związku z wypadkiem a zwężeniem cewki moczowej i jego obecnymi następstwami. Szanse trwałego i skutecznego wyleczenia zwężenia cewki moczowej są bardzo małe. Jest to niewątpliwie duża niedogodność w codziennym funkcjonowaniu, szczególnie biorąc pod uwagę stosunkowo młody wiek powoda. Wszystkie zabiegi przeprowadzane w okolicy krocza, a szczególnie cewki moczowej, z powodu znacznej wrażliwości okolicy są dla pacjentów traumatyczne i nieprzyjemne, a często również bolesne. Powód miał dwukrotnie

wykonaną uretrotomię wewnętrzną, endoskopowe nacięcie zwężenie cewki moczowej/, kalibrację cewki moczowej, wielokrotnie diagnostyczne badania wzornikowe i cewnikowania pęcherza moczowego.

Powód wyniku powypadkowych schorzeń urologicznych doznał długotrwałego uszczerbku na zdrowiu w wysokości 50 %. Związek z leczeniem schorzeń układu moczowego mają następujące leki zakupione przez powoda Monural 3g op.2, póź 77. Prostamnic 0,4 mg op,2, Xyvelam 0,5g op.2. na łączną kwotę 139,72 zł.

Dowód:

- opinia biegłego urologa (k.496-497)

Decyzją z dnia 29 czerwca 2015 r. znak: Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. przyznał powodowi prawo do jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy w kwocie 37.850 zł.

Powód ma przyznaną rentę z tytułu całkowitej niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy od 8 kwietnia 2015 r. do przysługuje do 31 lipca 2022 r.

Dowód:

- orzeczenie lekarza orzecznika ZUS z 11 czerwca 2015 r. (k.54-55);

- decyzja o przyznaniu jednorazowego odszkodowania (k.63);

Wysokość (po zaokrągleniu) renty wyrównawczej powoda (stanowiącej różnice netto między Rentę z ZUS z zarobkami pracowników na stanowisku które zajmował powoda przed wypadkiem) przy uwzględnieniu 20 % -owego przyczynienia powoda do wypadku wynosi:

- za okres od kwietnia 2015 r. do grudnia 2015 r. (kwota skapitalizowana przed wniesieniem pozwu) – 16.014 zł. (k. 587)

- od stycznia 2016 r. (wniesienie pozwu) do grudnia 2016 r. – po 1.857 zł miesięcznie (k. 596),

- od stycznia 2017 r. do grudnia 2017 r. – po 1. 998 zł. miesięcznie (k. 585),

- od stycznia 2018 r. do grudnia 2018 r. – po 2.310 zł. miesięcznie (k. 584),

- od stycznia 2019 r. - po 1.977 zł (k. 583)

Dowód:

- bezoporne – nadto wyliczenia - k. 583 – 587.

III. Podstawa prawna orzeczenia i jej wyjaśnienie.

1. Podstawa odpowiedzialności pozwanej

Bez żadnych wątpliwości pozwana spółka – ze względu na charakter swojej działalności - jest zakładem wprawianym w ruch za pomocą sił przyrody w rozumieniu art. 435 k.c. i na tej podstawie ponosi cywilnoprawną uzupełniającą odpowiedzialność odszkodowawczą z wypadek przy pracy powoda.

2. Przyczynienie powoda

Zgodnie z art. 362 k.c., jeżeli poszkodowany przyczynił się do powstania lub zwiększenia szkody, obowiązek jej naprawienia ulega odpowiedniemu zmniejszeniu stosownie do okoliczności, a zwłaszcza do stopnia winy obu stron.

Zarówno w doktrynie, jak i w orzecnictwie dominuje pogląd, że samo istnienie normalnego związku przyczynowego między zachowaniem się poszkodowanego, a powstałą szkodą jest wystarczającą podstawą dla podjęcia procesu badania zasadności zmniejszenia należnego odszkodowania. Przeważa też pogląd, że konieczność zmniejszenia odszkodowania z powołaniem się na przyczynienie się poszkodowanego istnieje wówczas, gdy poszkodowany pomimo braku winy zachował się nieprawidłowo, niezgodnie z powszechnie przyjętym sposobem postępowania. Jeżeli zachowaniu poszkodowanego nie można przypisać naganności nie może być ono uznane za przyczynienie się do zaistnienia lub zwiększenia szkody skutkującego zmniejszeniem odszkodowania (por. wyroki SN z 14 lutego 2001 r., I PKN 248/2000, OSNAPiUS 2002/21/522 i z 13 października 1998 r., II UKN 259/98, OSNAPiUS 1999/21/698 oraz uzasadnienie uchwały z 20 września 1975 r., III CZP 8/75, OSNC 1976/7-8/51 i wyroku z 12 sierpnia 1998 r., II UKN 174/98, OSNAPiUS 1999/16/524).

Z opinii biegłego z zakresu górnictwa i geologii (rzetelnej i profesjonalnie sporządzonej – w odróżnieniu od opinii biegłego M., która sąd odrzucił) wynika, że powód nie zastosował się do znanych mu przepisów górniczych i bhp. Winien bowiem zdawać sobie sprawę, że pracując w pojedynkę przy zabudowie stojaka hydraulicznego, nie jest w stanie monitorować w pełni zagrożeń występujących przy wykonywaniu tego zadania. Należy tego szczególnie oczekiwać od pracownika zatrudnionego pod ziemią i tak doświadczonego, jakim był powód w dniu wypadku. Zachowanie powoda było zatem obiektywnie (bezprawność) i subiektywnie (wina co najmniej w postaci niedbalstwa) nieprawidłowe. Przekonuje w pełni w tym zakresie argumentacja biegłego (k. 299).

Powód zatem w przyczynił się do wypadku. Sąd ocenił to przyczynienie na 20 % i pomniejszył o tę wartość wszystkie zasądzone na rzecz powoda świadczenia.

3. zadośćuczynienie za krzywdę.

Podstawę prawną do przyznania tego świadczenia stanowi art. 445 § 1 k.c.

Z istoty tego unormowania i natury krzywdy wynika, że suma przyznana tytułem zadośćuczynienia musi siłą rzeczy być przybliżonym ekwiwalentem doznanych cierpień psychicznych i fizycznych. Zadośćuczynienie ma mieć charakter „kompensacyjny” i nie może być symboliczne, lecz musi przedstawiać jakąś ekonomicznie odczuwalną wartość, tym bardziej że chodzi o wartość najcenniejszą w postaci zdrowa człowieka.

Próbując (bo zawsze jest to próba - mniej lub bardziej udana) ocenić rozmiar krzywdy (na podstawie znanych zarówno pełnomocnikom stron jak i Sądowi Apelacyjnemu, który rozpoznawał będzie ewentualną apelację od tego wyroku) sąd wziął pod uwagę przede wszystkim treść opinii biegłych sądowych. Wynika z nich wprost, że leczenie powoda było długotrwałe, wiązało się z istotnymi dolegliwościami bólowymi. Także rehabilitacja po takich urazach wiązała się z przykrymi doznaniem fizycznymi i psychicznymi. Zaznaczyć trzeba, że sąd przyjął także - opasany przez biegłego urologa (k. 496) – związek przyczynowy (adekwatny) między wypadkiem a schorzeniami urologicznymi powoda. Ma on charakter wieloczynnikowy (wypadek przy pracy jako jeden z elementów uruchomionego łańcucha przyczyn według schematu: wypadek spowodował konieczność leczenia kardiochirurgicznego, którego następstwem były schorzenia urologiczne), a taki jest dopuszczany w orzecnictwie. Nadto przyjmuje się, iż do uznania zaistnienia związku przyczynowego wystarcza, jeżeli zostanie on ustalony z dostateczną dozą prawdopodobieństwa (np. wyrok SN z 11 listopada 1972 r., II PZ 288/72 - gdy chodzi o ustalenie przyczyny utraty lub pogorszenia zdrowia ludzkiego istnienie związku przyczynowego z reguły nie może być absolutnie pewne).

Mając na uwadze powyższe (charakter obrażeń powoda szczegółowo opisanych w części faktycznej uzasadnienia i ich wpływ na codzienne funkcjonowanie powoda) uznać należało, iż krzywda powoda jest znaczna, a zadośćuczynienie należało rozważać na poziomie 250.000 zł. Sąd uwzględnił w tym zakresie (choć nie w sposób ściśle matematyczny) jednorazowe odszkodowanie otrzymane przez powoda z ubezpieczenia społecznego w kwocie 37.850 zł. oraz 20 % przyczynienia. Ostatecznie zatem zadośćuczynienie wyniosło kwotę 170.000 zł zasądzoną z odsetkami ustawowymi za opóźnienie zgodnie z żądaniem powoda (por. wezwanie do zapłaty - k. 83 i art. 455 k.c. oraz 481 § 1 i 2 k.c.).

4. odszkodowanie - zwrot kosztów leczenia

Podstawa prawna – art. 444 § 1 k.c.

Żądanie zwrotu kosztów leczenia zostało uwzględnione w części tj. w zakresie w jakim biegli uznali je za zasadne. Razem wszystkie pozycje uznane przez biegłych dają kwotę 949,31 zł. Uwzględniając przyczynienie powoda Sąd zasądził na rzecz powoda kwotę 760 zł, którą to kwotę zasądzono z odsetkami ustawowymi za opóźnienie zgodnie z żądaniem (po upływie 7 dni od doręczenia pozwu stronie pozwanej – art. 455 k.c. oraz 481 § 1 i 2 k.c.).

5. Renta wyrównawcza

Podstawa prawna - art. 444 § 2 k.c.

Z trzech rodzajów ren cywilnych powód domagał się tej z tytułu utraconych dochodów. Renta ta co do wysokości (pomijając przyczynienie powoda) nie była sporna, bowiem powód ostatecznie nie zgłosił zastrzeżeń do wyliczeń strony pozwanej (vide oświadczenie pełnomocnika powoda protokół rozprawy – k. 595) i została zasądzona w kwotach wynikających z obliczeń (k. 583- 587) oczywiście także w tym zakresie pomniejszonych o 20 % - owe przyczynienie się powoda do wypadku.

6. Koszty procesu

Podstawa prawna - art. 100 zd. 1 k.p.c. w zw. z § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie sprzed zmiany która weszła w życie 27.10 2016 r. (ze względu na datę pozwu) przy uwzględnieniu treści § 9 ust 1 pkt 5 tego rozporządzenia.

Oparto się w tym zakresie na następujących wyliczeniach:

Wartość przedmiotu sporu – 407. 482 zł.

Uwzględniono żądania w następujący sposób :

- 170.000 (zadośćuczynienie), 760 zł (koszty leczenia), 16.014 zł, (skapitalizowana renta) 24.480 zł (średnia arytmetyczna rent miesięcznych obliczona w następujący sposób: $1.857+1.998+2.310+1.997 = 8.162:4 = 2.040 \times 12$ miesięcy jako świadczenie okresowe = 24.480 zł)

Łącznie zatem uwzględnione żądania dla potrzeb porównania z wartością przedmiotu sporu z pozwu to kwota 211.254 zł co stanowi 52% z kwoty 407.482 zł

Koszty powoda:

- koszty zastępstwa prawnego – 7.200 zł

- uiszczona część opłaty od pozwu - 10.000 zł

Razem 17.200 zł z tego 52% = 8.944 zł.

Koszty pozwanej to koszty zastępstwa prawnego w kwocie 7.200 zł, z czego 48 % to 3.456 zł.

Po wzajemnej kompensacji pozwana jest winna powodowi kwotę 5.488 zł (pkt III wyroku).

7. koszty sądowe

Podstawa prawna – art. 113 ust. 1 i 2 uksc.

Obciążono nimi stronę pozwaną w części, w której przegrała sprawę. Na koszty te składały się wydatki na biegłych – 5.536,52 zł plus z nieuczoney przez powoda opłaty kwota 10.375 (20.375 – 10.000) razem 15. 911, 52 zł z tego 52 % = 8.274 zł (pkt IV wyroku).